

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Робота практичного психолога з сім'єю»

Освітня програма	Рівень вищої освіти	Форма навчання	Курс вивчення	Семестр вивчення	Кількість кредитів
Психологія	Перший (бакалаврський) рівень	Денна/заочна	3	6	4

Викладачі навчальної дисципліни	<p>Форманюк Юлія Валеріївна, старший викладач кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат психологічних наук Одеса вул. Академічна, 9 каб. 29 контактний телефон: +380-650-00-24 контактна електронна адреса: e-mail: Julia.formanyuk@gmail.com</p>
---------------------------------	--

Короткий опис навчальної дисципліни	<p>«Робота практичного психолога з сім'єю» є загальноосвітнім курсом професійної підготовки бакалаврів – майбутніх психологів, що спрямована на вивчення та розуміння базових категорій і понять науки психології сім'ї та шлюбу, системи психологічних знань, закономірностей, механізмів, методологічних підходів щодо вивчення психічних явищ, які можуть виникати у сім'ї та шлюбно-сімейних відносинах, засвоїти навички роботи з сім'єю.</p>
-------------------------------------	--

Мета навчальної дисципліни	<p>Засвоєння теоретичних і методичних підходів консультативного та психокорекційного впливу на подружжя та сімейні стосунки, вміння проводити діагностику родинних, дитячо-батьківських та подружніх відносин, використовуючи на практиці знання про основні індивідуальні та психологічні особливості особистості; здійснювати освітню та профілактичну роботу з сім'єю. Ознайомлення студентів з основними підходами сучасної сімейної психотерапії, корекції, профілактики та психоедукації, на цій основі формуванню загальної професійної культури та компетентності студентів, їх готовності до професійної діяльності.</p>
----------------------------	---

Мова викладання	Українська
-----------------	------------

Навчальне навантаження	Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Самостійна робота, год.	Обсяг, кредити ЄКТС
Денна форма	24	36	60	4
Заочна форма	8	4	108	4

Зв'язок з програмними результатами навчання	
Шифр програмного РН	Результати навчання цієї навчальної дисципліни деталізують такі програмні результати навчання :
ПРНА02	Демонструвати відповідальне ставлення до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.
ПРН302	Демонструвати розуміння закономірностей та особливостей розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.
ПРН304	Знати та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.
ПРНУ02	Самостійно обирати та застосовувати однозначний, точний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження особистості
ПРНУ03	Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, вміння дотримуватися процедури дослідження.
ПРНУ04	Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, встановлювати ефективність власних дій.
ПРНУ05	Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до запиту.
ПРНК04	Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.
ПРНК05	Демонструвати навички командної роботи у процесі вирішення фахових завдань.

Результати навчання			
Символ ПРН	Після успішного завершення курсу цієї навчальної здобувач вищої освіти буде:	Методи викладання і навчання	Методи оцінювання досягнення ПРН
ПРНА02 ПРНК04 ПРН302 ПРН304	Враховувати психологічні особливості сучасної сім'ї та тенденції розвитку шлюбно-сімейних відносин.	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування
ПРНУ02 ПРНУ04 ПРНУ05 ПРНК04	Аналізувати та коригувати шлюбно-сімейні відносини.	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування

ПРН302 ПРНУ02 ПРНУ03	Володіти діагностичною технікою визначення проблемного поля сім'ї та методами діагностики сімейних відносин.	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування
ПРН304 ПРНУ04 ПРНУ05 ПРНК04	Організовувати консультативну та корекційну роботу з подружжям, використовуючи на практиці знання про основні індивідуальні та психологічні особливості особистості.	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування
ПРНУ05 ПРНК05 ПРН302 ПРН304	Здійснювати освітню та профілактичну роботу з сім'єю.	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування

Зміст навчання			
Тема за п/п	Назва теми	Посилання на ПРН модуля	Л/ПЗ/СРЗ, год. (денна ф/н) Л/ПЗ/СРЗ, год. (заочна ф/н)
Тема 1.	Загальне поняття сім'ї як системи.	ПРНА02 ПРН302	2/2/4 (денна ф/н) 0,5/-/8 (заочна ф/н)
Тема 2.	Запит на роботу з сім'єю. Перша зустріч. Визначення основного запиту.	ПРН302	2/2/6 (денна ф/н) 1/0,5/10 (заочна ф/н)
Тема 3.	Методи сімейної діагностики. Процедура проведення діагностики. Сімейне інтерв'ю.	ПРН302 ПРН304 ПРНК05 ПРНУ03	2/4/4 (денна ф/н) 1/0,5/10 (заочна ф/н)
Тема 4.	Сімейний діагноз. Види сімейних стосунків.	ПРНУ03 ПРНУ04 ПРНА02	2/2/4 (денна ф/н) 0.5/0,5/8 (заочна ф/н)
Тема 5.	Консультування сім'ї. Мета, технологія, організація.	ПРН304 ПРНУ04	2/2/6 (денна ф/н) 0,5/0,5/8 (заочна ф/н)
Тема 6.	Консультація парних відносин (шлюбні, дитячо-батьківські).	ПРНУ04 ПРН304 ПРНК04	2/2/6 (денна ф/н) 0,5/-/8 (заочна ф/н)
Тема 7.	Арт-методи в сімейному консультуванні та психокорекції.	ПРНУ04 ПРНУ05	2/4/6 (денна ф/н) 0,5/0,5/8 (заочна ф/н)
Тема 8.	Ігрова сімейна психотерапія.	ПРНУ05 ПРН304	2/4/6 (денна ф/н) 1/0,5/10 (заочна ф/н)
Тема 9.	Психодрама в роботі з сім'єю.	ПРНУ04 ПРНУ05 ПРН304	2/4/4 (денна ф/н) 0,5/-/10 (заочна ф/н)
Тема 10.	Проективні казки в психокорекції сімейних проблем. Сторітеллінг.	ПРНУ05 ПРНУ02 ПРНУ03	2/4/6 (денна ф/н) 0,5/0,5/10 (заочна ф/н)
Тема 11.	Сімейні розстановки (за Б.Хеллінгером). Практичні аспекти	ПРНК05	2/4/4 (денна ф/н) 1/0,5/10 (заочна ф/н)

	системної психотерапії.	ПРН302	
Тема 12.	Психопрофілактичні та освітні технології в роботі з сім'єю.	ПРН302 ПРН304 ПРНУ05 ПРНК04	2/2/4 (денна ф/н) 0,5/-/8 (заочна ф/н)

Список основної літератури	<ol style="list-style-type: none"> 1. Абрамова Г.С. Практическая психология / Г.С. Абрамова. Учебн. пособие для психологов. Изд. 6-е, испр. и доп. – М.: Академический проект, 2003 2. Анастаси А. Психологическое тестирование/ Анна Анастаси. – М.: Директ-Медиа, 2008 3. Браун Дж. Теория и практика семейной психотерапии /Дж.Браун, Д.Кристенсен. – СПб.: Питер, 2001 4. Бремс К. Полное руководство по детской психотерапии /К.Бремс. – М.: ЭСКОМО-Пресс, 2002 5. Варга А.Я. Введение в системную семейную психотерапию /Анна Варга. – М.: Когнито-центр, 2017 6. Гиппенрейтер Ю.Б. Введение в общую психологию /Юлия Борисовна Гиппенрейтер. – М.: АСТ, 2008 7. Глозман Е. Любящая семья: рождение эмоциональной близости /Е.Глозман. –М.: Генезис, 2020 8. Ивлева В.В. Психология семейных отношений / Валерия Ивлева. – М.: Современная школа, 2009 9. Копытин А.И. Техники телесно-ориентированной арт-терапии / Александр Копытин, Беверли Корт. – М.: Психотерапия, 2011 10. Копытин А.И. Системная арт-терапия /Александр Копытин. – СПб.: Питер, 2001 11. Кочюнас Р. Основы психологического консультирования /Римас Кочюнас (пер. с англ. Матулявичене В.). –Минск: Харвест Минск, 2016 12. Маркова Н. Семейные расстановки – метод Берта Хеллингера / надежда Маркова. – СПб.: ИГ «Весь», 2018 13. Методы арт-терапевтической помощи детям и подросткам / под ред. А.И.Копытина. – М.: Когнито-центр, 2012 14. Нартова-Бочавер С.К. Жизненное пространство семьи: объединение и разделение / С.К. Нартова-Бочавер, К.А. Бочавер, С.Ю. Бочавер. - М.: Генезис, 2017 15. Настольная книга практического психолога /Сост. С.Т.Посохова, С.Л.Сольвьева. – М.: АСТ: ХРАНИТЕЛЬ; СПб.: Сова, 2008 16. Практическая психология. Проективные методики./ В.Б. Шапарь, О.В.Шапарь. – Изд. 2-е – Ростов н/Д.: Феникс, 2007 17. Семенов А.А. Психодрама: способ решать, а не жаловаться / А.А.Семенов, С.Н. Бесчетная. – Ростов н/Д.: Феникс, 2012 18. Сидоренко Е. Терапия и тренинг в концепции Альфреда Адлера. – СПб.: Речь, 2002 19. Шнейдер Л.Б. Семейная психология / Лидия Шнайдер. Учебное пособие для психологов. Изд. 6-е, испр. и доп. – М.: ЮРАЙТ, 2018 20. Эйдемиллер Э.Г. Семейный диагноз и семейная психотерапия. Учебн. пособие для врачей и психологов. Изд. 2-е, испр. и доп. – СПб.: Речь, 2006 21. Эксклайн В. Игровая терапия /Вирджиния Эксклайн, пер. с англ. – М.: Апрель-Пресс, Изд-во ЭКСМО-Пресс, 2000
-----------------------------------	---

Дотримання вимог академічної доброчесності	Відповідно до Закону України “Про освіту” академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.
--	--

	<p>Дотримання академічної доброчесності передбачає:</p> <p>самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);</p> <p>посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;</p> <p>дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;</p> <p>надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.</p> <p>Основні засади дотримання академічної доброчесності в НУ "ОЮА" визначено у Положенні про дотримання академічної доброчесності в НУ "ОЮА" https://www.onua.edu.ua/ua/doc-education-ukr/4519-polozhennya-pro-dotrimannya-akademichnoji-dobrochesnosti-v-nu-oyua</p>
--	--

Оцінювання	
Вид оцінювання	%
Поточний контроль, разом, у т.ч.:	50
• доповіді та повідомлення на семінарах	25
• виконання письмових індивідуальних завдань, рефератів, контрольних робіт	15
• опитування на семінарських заняттях	10
Підсумковий контроль, разом, у т.ч.:	50
• письмова компонента	25
• усна компонента	25

Шкала оцінювання		
Оцінка	Бали	Опис
A	90-100	Відмінно
B	82-89	Добре
C	75-81	Добре
D	67-74	Задовільно
E	60-66	Задовільно (достатньо)

Fx	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Навчальне навантаження здобувача вищої освіти	
Види навантаження	Середня кількість год. на кожен вид
Кількість кредитів, год.	4/120 (денна ф/н) 4/120 (заочна ф/н)
Усього годин аудиторної роботи, у т.ч.:	60 (денна ф/н) 12 (заочна ф/н)
Лекційні заняття	24 (денна ф/н) 8 (заочна ф/н)
Практичні заняття	36 (денна ф/н) 4 (заочна ф/н)
Усього годин самостійної роботи, у т.ч.:	60 (денна ф/н) 108 (заочна ф/н)
Контрольні роботи	- (денна ф/н) 6 (заочна ф/н)
Іспит	6 (денна ф/н) 6 (заочна ф/н)
Залік	-

